

Convenant

Versnelde transitie naar robuuste biologische aardappelteelt

1. Convenantpartners

Het convenant wordt afgesloten tussen diverse partners actief in de verschillende schakels van de biologische aardappelketen. De volledige lijst van partners die het convenant ondertekenen is opgenomen in de bijlage. Het gaat om

- Landbouw- en sectororganisaties
- Biologische aardappelkwekers en pootgoedvermeerderaars
- Biologische aardappeltelers
- Verwerkers van aardappelen en toelevering aan deze verwerking
- Verpakkers van biologische aardappelen
- De biogroothandel en de veilingen
- De retail
- Onderzoek en voorlichting actief in biologische aardappelen

2. Doel van het convenant

Dit convenant beschrijft de overwegingen en doelstellingen van onze samenwerking en de afspraken over de manier waarop we onze samenwerkingsrelatie vorm geven.

3. Begripsbepalingen

- Robuuste rassen zijn rassen die in de meeste seizoenen in België en Nederland voldoende zekerheid geven op een aanvaardbare opbrengst en kwaliteit. Deze rassen zijn ofwel heel goed resistent tegen de aardappelziekte, ofwel zo vroeg dat ze al voldoende productie en drogestofgehalte hebben voor er grote problemen zijn met de aardappelziekte; dit is niet beperkt tot resistentie tegen de aardappelziekte: onder andere ook droogteresistentie en stabiele kwaliteit zijn belangrijke factoren.
- Een robuuste biologische aardappelteelt is een teelt gebaseerd op het gebruik van robuuste aardappelrassen waarbij ondersteunende teeltmaatregelen op een geïntegreerde wijze toegepast worden, zodanig dat aantasting door de aardappelziekte en het risico op doorbreking van de resistenties in deze robuuste rassen zoveel mogelijk beperkt blijven.

4. Overwegend

- dat de aardappelziekte Phytophthora een belangrijke oorzaak is van teeltonzekerheid en in 2016 opnieuw grote schade heeft aangericht in de biologische aardappelteelt;
- dat dit mede komt doordat er nog te weinig Phytophthora resistente en andere robuuste aardappelrassen worden geteeld en dat andere biologische teeltmaatregelen op zich vooralsnog onvoldoende effectief zijn;
- dat vooralsnog het aanbod aan pootgoed van deze robuuste aardappelrassen onvoldoende is om in de vraag van Vlaamse biologische telers te voorzien, en dat producenten van en handelaren in biologisch pootgoed bereid en in staat zijn om deze productie op te schalen en het assortiment uit te breiden;
- dat de biologische telers het aandeel van de robuuste rassen willen verhogen; dit geldt ook voor het aandeel aardappelen van robuuste rassen in de korte keten;
- dat de biogroothandel, verpakkers, verwerkers en retail bereid zijn het aandeel robuuste aardappelrassen in hun biologisch assortiment te vergroten;
- dat resistenties tegen de aardappelziekte doorbroken kunnen worden door het optreden van mutanten van de aardappelziekte;
- dat de convenantpartners samen willen werken om een versnelde transitie naar robuuste aardappelrassen mogelijk te maken;
- dat biologische boeren in Europa volgens de Biologische Verordening (EG 834/2007) koper mogen toepassen als bestrijdingsmiddel en als bladbemesting en dat het gebruik van koper als bestrijdingsmiddel tegen schimmelziekten in de biologische aardappelteelt is toegestaan;
- dat het gebruik van koper als bemesting in bepaalde gevallen aangewezen is;
- dat de convenantpartners de aardappelteelt nog verder willen verduurzamen door het gebruik van koperhoudende middelen te minimaliseren;
- dat een beperkt aantal telers bepaalde minder resistente rassen verder wil kunnen blijven telen, zonder het gebruik van koper als fungicide, omwille van de diversiteit en de culinaire kwaliteit van deze rassen, en dat zij hierbij een groter risico op teeltmislukking aanvaarden;
- komen de convenantpartners tot de volgende doelstellingen.

5. Doelstellingen van de samenwerking

- De convenantpartners realiseren gezamenlijk het doel van een versnelde transitie naar robuuste aardappelteeltsystemen op basis van 100% robuuste rassen in Vlaanderen in 2021, om daarmee de biologische aardappelteelt verder te verduurzamen;
- De convenantpartners nemen gelijktijdig maatregelen om de productie van pootgoed en de teelt en de afzet van robuuste biologische aardappelen stapsgewijs op te schalen tot 100% in 2021;
- De convenantpartners nemen maatregelen om na 2021 alleen nog biologische aardappelen afkomstig van robuuste teeltsystemen te verkopen aan de Vlaamse consument.
- De convenantpartners nemen maatregelen om het risico op het doorbreken van de resistenties tegen de aardappelziekte tot een minimum te beperken.
- De convenantpartners engageren zich om alternatieven voor het gebruik van koper als gewasbeschermingsmiddel mee te ondersteunen.
- Een uitzondering wordt gemaakt voor consumptietelers die bepaalde minder resistente rassen verder willen blijven telen, evenwel zonder het gebruik van koper als fungicide. Omwille van de diversiteit en de culinaire kwaliteit van deze rassen aanvaarden deze telers bewust een groter risico op teeltmislukking als gevolg van aantasting door aardappelziekte.

6. Activiteiten

Hiertoe ondernemen de verschillende convenantpartners de volgende activiteiten.

De aardappelkwekers

- breiden het aanbod aan robuuste aardappelrassen voor de biologische teelt uit zodat dit in 2021 dekkend is voor alle marktsegmenten binnen de tafel-, chips- en frietaardappelen in Vlaanderen;
- schalen de productie van biologisch pootgoed van deze robuuste rassen voor Vlaamse biologische telers gezamenlijk op tot 100% van de benodigde hoeveelheid voor het Vlaamse areaal in 2021 en zorgen zo voor een structureel voldoende aanbod;
- instrueren de aardappeltelers hoe ze met de ziekte Phytophthora moeten omgaan, zowel met niet-resistente rassen als met resistente rassen. Ze besteden hierbij maximaal aandacht aan de aard van de in hun eigen rassen ingebouwde resistenties en geven specifieke richtlijnen voor maatregelen om het doorbreken van deze resistenties te voorkomen;
- stellen nieuwe praktijkrijpe rassen beschikbaar voor rassenonderzoek biologische aardappelteelt bij de praktijkcentra, in concreto Inagro;
- nemen deel aan het jaarlijks overleg over de voortgang en eventuele technische knelpunten.

De consumptieaardappeltelers en pootgoedvermeerderaars

- breiden het aandeel robuuste aardappelrassen in hun teelt gezamenlijk stapsgewijs uit tot 100% van het Vlaamse areaal in 2021; een uitzondering wordt gemaakt voor consumptietelers die bepaalde minder resistente rassen verder willen blijven telen, evenwel zonder het gebruik van koper als fungicide; omwille van de diversiteit en de culinaire kwaliteit van deze rassen aanvaarden deze telers bewust een groter risico op teeltmislukking als gevolg van aantasting door aardappelziekte;
- geven de nodige aandacht en opvolging aan de adviezen over de aard van de ingebouwde resistenties in de door hen geteelde robuuste rassen en aan de specifieke richtlijnen, onder andere van de kweekbedrijven, voor maatregelen om het doorbreken van deze resistenties te voorkomen; ze nemen de nodige preventies om de uitvoerbaarheid van maatregelen in het kader van resistentiemanagement te garanderen;
- wanneer toch aantasting optreedt in een robuust ras verwittigen ze een contactpersoon bij de onderzoeksinstellingen voor verder onderzoek van het mogelijk doorbreken van deze resistentie en aangepaste maatregelen;
- passen aanvullende teeltmaatregelen toe voor een robuuste teelt;
- nemen deel aan het jaarlijks overleg over de voortgang en eventuele technische knelpunten.

De retailers, de verpakkers, de biogroothandel, de veilingen en de verwerkers

- stellen zich ten doel om het aandeel aan Phytophthora resistente en andere robuuste aardappels tegen 2021 te vergroten tot 100% van hun hele biologische aardappelassortiment voor de Vlaamse markt, onder voorwaarde dat deze rassen aan de gevraagde kwaliteitseisen voldoen
- zeggen toe om aardappelen van robuuste rassen actief te promoten
- nemen deel aan het jaarlijks overleg over de voortgang en eventuele technische knelpunten

Onderzoek en voorlichting

- Inagro legt jaarlijks een vergelijkende proef aan met robuuste rassen voor de biologische teelt, organiseert een bezoek aan deze proef en rapporteert hierover publiekelijk; Inagro streeft naar een zo volledig mogelijk assortiment robuuste rassen in deze proef; elk relevant ras wordt zo mogelijk gedurende 3 seizoenen opgevolgd.

Inagro biedt pootgoedbedrijven aan om, tegen een billijke vergoeding en in opdracht, rassen onder nummer op hun waarde voor de biologische teelt te beproeven. Zodoende kan proactief meerjarige ervaring met nieuwe rassen worden opgebouwd.

- Het PCA en Inagro volgen de ontwikkeling van de aardappelziekte op in de robuuste rassen. Ze bewaken en verbeteren samen met de andere stakeholders van het convenant de strategie om het risico op doorbreken van resistenties zoveel mogelijk te beperken en ze ondersteunen de ontwikkeling van een robuuste teeltstrategie voor biologische aardappelen.
- Ze nemen deel aan het jaarlijks overleg over de voortgang en eventuele technische knelpunten.

Bio zoekt Keten

- bewaakt / monitort de voortgang van de afspraken in dit convenant;
- organiseert jaarlijks een bijeenkomst voor alle convenantpartners voor overleg over de voortgang en eventuele technische knelpunten;
- onderhoudt contacten over ontwikkelingen in het buitenland rondom kopergebruik en de teelt van robuuste rassen;
- stemt jaarlijks af met Bionext over een gezamenlijke aanpak waar mogelijk.
- legt de nodige contacten met Waalse partners voor de uitbreiding van dit convenant naar Waalse partners;
- De leden van landbouworganisaties zijn niet individueel gebonden door dit convenant. Ze blijven vrij om het convenant al dan niet te onderschrijven.

7. Afspraken over communicatie naar externe partijen

- Bio zoekt Keten fungeert als centraal aanspreekpunt voor externen met vragen over het convenant en verwijst zo nodig door naar één van de convenantpartners.
- De convenantpartners spreken af om actief te communiceren over de doelstellingen van het convenant.

8. Looptijd en beëindiging convenant

Het convenant loopt vanaf het moment van ondertekenen door de partners op 9 juli 2018 tot en met 31 december 2021.

9. Uitbreidbaarheid convenant naar Wallonië

De partners moedigen aan dat ook Waalse partners participeren aan het convenant.

10. Samenwerking met Bionext

Bio zoekt keten streeft er naar de synergiën te benutten tussen het initiatief in Nederland en in Vlaanderen/België.

11. Bijlage: lijst van de convenantpartners

De landbouw- en sectororganisaties

- Algemeen Boerensyndicaat (ABS), vertegenwoordigd door dhr. Guy De Praetere
- Bioforum Vlaanderen, vertegenwoordigd door mevr. Lieve Vercauteren
- Boerenbond, vertegenwoordigd door

De biologische aardappelkwekers en pootgoedvermeerderaars

- Agrico, vertegenwoordigd door commercieel manager consumptieaardappelen Peter Dijk
- C. Meijer B.V., vertegenwoordigd door commercieel directeur Johan van der Stee
- Caithness Potatoes B.V., vertegenwoordigd door manager Jan-Eric Geersing
- Carel Bouma biologisch pootgoed B.V. ,vertegenwoordigd door directeur Carel Bouma
- Danespo, vertegenwoordigd door directeur Peter van Eerdt
- Den Hartigh, vertegenwoordigd door veredelaar Jacob Eising
- Europlant, vertegenwoordigd door directeur Jan Janse
- Familie Vos, vertegenwoordigd door veredelaar Niek Vos
- HZPC, vertegenwoordigd door sales manager Jelle Bos
- Plantera, vertegenwoordigd door managing director Gerard Bovée

De biologische telers

- 't Bioplekske, vertegenwoordigd door dhr. Jeroen Bockx
- 't Calcoentje, vertegenwoordigd door dhr. Geert Calcoen
- 't Gebroek, vertegenwoordigd door dhr. Frans Beckers
- 't Goed ter Heule, vertegenwoordigd door dhr. Hubert Dewitte
- 't Livinushof, vertegenwoordigd door dhr. Pieter-Jan Noe
- 't Meulenhuis, vertegenwoordigd door mevr. Nancy Verschueren en dhr. Geert Van Turnhout
- 't Uilenbos, vertegenwoordigd door dhr. Michael Crols
- Augustijnenhof, vertegenwoordigd door mevr. Katrien Rosier
- Biobedrijf De Voldoening, vertegenwoordigd door dhr. Kurt Nevejans
- Bioboerderij Vandersmissen, vertegenwoordigd door dhr. Jos Vandersmissen
- Biovan, vertegenwoordigd door dhr. Johan Vanhaeren
- De Bio-Hoeve, vertegenwoordigd door dhr. Marc Naets
- De Dobbelhoeve, vertegenwoordigd door dhr. Wim De Bolle
- De Groene Kapoen, vertegenwoordigd door dhr. Jack Van Wesenbeek
- De Kollebloem cvba, vertegenwoordigd door dhr. Antoin De Paepe
- De Levensbron, vertegenwoordigd door dhr. Maarten Van Gool
- De Molentuin, vertegenwoordigd door dhr. Werner Dieltjens
- De Nieuwe Winning, vertegenwoordigd door dhr. Koen Meuwis
- De Speiboerderij, vertegenwoordigd door dhr. Wim De Middelmeer
- De Wassende Maan, vertegenwoordigd door dhr. Sander Van Hinste
- De Winning Maatwerk vzw, vertegenwoordigd door dhr. Jan Geuns
- De Zaaier, vertegenwoordigd door dhr. Diederik Steyaert
- De Zonnekouter, vertegenwoordigd door mevr. An Verboven
- De Zwaluw, vertegenwoordigd door dhr. Niels Mouton
- Hof Seghers, vertegenwoordigd door mevr. Gislène De Weerd - Geerts

- Hof ten Muizenhole - Druwez Jenny - Depraetere Damien, vertegenwoordigd door dhr. Damien Depraetere
- Staelens Luc, vertegenwoordigd door dhr. Luc Staelens
- Molenhof, vertegenwoordigd door dhr. Erik Derynck
- Puur Natuur, vertegenwoordigd door mevr. Lieve Verhelst
- Thierry Beaucarne, vertegenwoordigd door dhr. Thierry Beaucarne
- Vaarhof, vertegenwoordigd door dhr. Patrick Robeyns
- Wijngaardhof, vertegenwoordigd door dhr. Godfried Bervoets

De verwerkers en toelevering verwerking

- Arpobel cvba, vertegenwoordigd door dhr. Etienne Persijn
- Greenyard Frozen Belgium NV, vertegenwoordigd door dhr. Stefaan Goudeseune, Procurement manager fresh
- Pomfresh SA, vertegenwoordigd door dhr. Jens Verstraete, aankoper aardappelen
- Pomuni Frozen NV, vertegenwoordigd door dhr. Ben Muyshondt, operations manager

De verpakkers

- De Aardappelhoeve, vertegenwoordigd door dhr. Bart Nemegeer
- Pomuni Fresh NV, vertegenwoordigd door dhr. Ben Muyshondt, operations manager
- Spriet Aardappelen bvba, vertegenwoordigd door dhr. Ruben Lagrou
- Warnez NV, vertegenwoordigd door dhr. Jens Verstraete, aankoper aardappelen

De biogroothandel en de veilingen

- Biosano bvba, vertegenwoordigd door dhr. Lode Speleers, zaakvoerder
- BioVibe bvba, vertegenwoordigd door dhr. André Vanhaeren
- BelOrta cvba, vertegenwoordigd door dhr. Luc Peeters, externe relaties

De retail

- Bioplanet, vertegenwoordigd door
- Bioshop, vertegenwoordigd door dhr. Roel Van Hove, bestuurder
- Voedselteams, vertegenwoordigd door mevr. Hilde Delbecque, Project en Producentenwerking
- Ahold Delhaize, vertegenwoordigd door dhr. Sven Van De Voorde
- Aldi, vertegenwoordigd door dhr. Kilian De Geyter, inkoper
- Carrefour, vertegenwoordigd door
- Colruyt Group, vertegenwoordigd door
- Lidl, vertegenwoordigd door Leen Van Isveldt, hoofdinkoopster Groenten & Fruit, en door Benedicte Heyneman, CSR-EK manager

Onderzoek en voorlichting

- Inagro, vertegenwoordigd door mevr. Mia Demeulemeester, afgevaardigd bestuurder
- PCA, vertegenwoordigd door dhr. Bruno Gobin, directeur

